

Beskrivelse af indsatser under puljen for miljø og klima.

Titel på indsatsen	Fælles platform for overskudsjord
Indsatsområde under den regionale udviklingsstrategi 2024	Jord som en ressource
Udfordring Hvilke udfordringer skal projektet løse?	Det er en udfordring, at overskudsjord fra bygge- og anlægsarbejder i høj grad betragtes som affald, der skal bortskaffes. Når jord i dag opgraves fra anlægsprojekter, bliver langt størstedelen af overskudsjorden transporteret direkte til slutdepot i landindvindingsprojekter (f.eks. Lynetteholmen, Nordhavnen, Køge Havn), i støjvolde/ landskabsreguleringer og som markforbedringer. Samtidig har regionen en målsætning om at forbruget af primære råstoffer reduceres, og at der i stedet anvendes eksempelvis overskudsjord i nye anlægsprojekter, eller at overskudsjord indtænkes i de projekter, hvor det produceres, som substitution for primære råstoffer. Region Hovedstaden og Region Sjælland har fået udført en analyse af jord, der opgraves fra bygge- og anlægsprojekter med henblik på at vurdere potentialet af overskudsjord, der kan erstatte og dermed reducere forbruget af primære råstoffer. Analysen er udført over en periode, der dækker årene 2020, 2021 og 2022, og afdækker overskudsjordmængder, kvalitet (forureningsgrad og jordtype) og anvendelse (genanvendelse/deponering) for jord, der er anmeldeligt. Analysen har omfattet indhentning af data fra jordflytningsdatabaser, spørgeskemaundersøgelse for kommunerne i de to regioner samt interviews med aktører i branchen (jordmodtagere, transportører, bygherrer, entreprenører, kommuner og specialister). I analysen vurderes det, at den jord, der potentielt kan erstatte primære råstoffer, som udgangspunkt vil være den rene jord. Men lettere forurenede jord er også medtaget i analysen, da den evt. kan anvendes på steder, som ikke forudsætter rene materialer - f.eks. i vejopbygning, hvor jordens forureningsgrad ikke vil udgøre en risiko for miljøet. Analysen viser, at der samlet set opgraves mellem 7,5-10 mio. tons jord pr. år for de to regioner (anmeldeligt jord), af disse er det samlede potentiale som minimum: 1,5-2,1 mio. ton pr. år.

	Region Hovedstaden har i perioden 2013-2016 udviklet Jordbasen i samarbejde med Bygherreforeningen og Danmarks Miljøportal. Jordbasen har været i drift i perioden 2016 – 2018 hos Danmarks Miljøportal. Formålet med Jordbasen er at sikre, at overskudsjord fra bygge- og anlægsarbejder kan benyttes hensigtsmæssigt og som erstatning for primære råstoffer som ler, sand, sten og grus. Der er fornyet interesse for Jordbasen, både fra entreprenører og forsyningsselskaber kommuner, der efterspørger en digital platform for logistikstyring og udveksling af jord fra bygge- og anlægsarbejder for dermed at opnå øget cirkularitet og reduceret råstofforbrug.
Overordnet formål Hvad vil vi opnå med indsatsen?	I den regionale udviklingsstrategi har regionen formuleret et mål, om at i 2035 skal forbruget af primære råstoffer i regionen være reduceret med 20 % i forhold til 2021-niveau. Reduktionen skal primært foregå ved substitution af primære råstoffer med sekundære eller alternative råstoffer. Her har jord et stort potentiale herunder overskudsjord, som dette projekt drejer sig om.
Effekt Hvilken forskel vil indsatsen gøre?	Forventningen er, at transporten og deponeringen af overskudsjord reduceres med deraf følgende reduktion i CO₂-udledningen. Samtidig bliver råstofforsyningen sikret ved brug af andre råstoffer end de primære råstoffer, hvilket betyder, at behovet for indvinding af primære råstoffer falder.
Tiltag/handlinger i indsatsen	Tiltaget handler om en relancering af Jordbasen, som landsdækkende digital platform for logistikstyring og udveksling af jord fra bygge- og anlægsarbejder. Den tidligere database, kan ikke blot relanceres, som den er. Der skal udvikles en ny platform, og der skal tilføjes nye funktioner. Projektet startes op med en analyse af behov, interessenter, mulige samarbejdspartnere m.v. På baggrund heraf vurderes det i hvilket omfang, der kan tages udgangspunkt i den jordbase, der var i drift i perioden 2013 – 2016, og hvilke nye tiltag der skal til for, at en relancering kan blive en succes. Herefter iværksættes det egentlige arbejde med at udvikle den nationale database med involvering af de partnere og interessenter, der er fundet frem til i analysen.
Periode	Projektet forventes at kunne starte i 3. - 4. kvartal 2024 og vil forløbe til og med 2026.
Partnere og organisering	Forventningen er, at Danmarks Miljøportal vil indgå som partner i projektet. Herudover har bygherreforeningen udtrykt interesse for at indgå i partnerskabet igen. Interessentanalysen vil vise, om der er konkrete private aktører, der vil have en interesse for at indgå enten som partnere eller som projektdeltagere. Det forventes at der vil være interesse fra kommuner i at deltage i projektet.

Økonomi	Projektet kan udføres indenfor en ramme på 1 mio. kr. Den indledende analyse vil foregå i 3. – 4. kvartal 2024 med en anslået udgift på 200.000 kr. Resten af udgifterne vil være fordelt på 2025 og 2026, hvor det også vil være muligt, at eventuelle partnere vil bidrage til medfinansiering.
----------------	--